

Frostisen reinbeitedistrikt v/Lars Mikkell Sara
Einerveien 18
9325 BARDUFOSS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Svar på søknad om tillatelse til skadefelling av gaupe - Frostisen reinbeitedistrikt

Statsforvalteren viser til søknad av 15. mars 2022 fra Frostisen reinbeitedistrikt om tillatelse til skadefelling av gaupe. Søknaden ble opprinnelig sendt til Miljødirektoratet, og direktoratet oversendte søknaden til Statsforvalteren i Nordland den 18. mars siden vi har fått delegert myndighet til å behandle søknader fra reindrifta om skadefelling av gaupe i perioden 16. mars til 31. mai 2022.

Vi viser også til telefonsamtale med Lars Mikkell Sara den 18. mars hvor vi vurderte at det på det tidspunktet ikke var grunnlag for å iverksette skadefelling, men at vi ønsket å avvente situasjonen og anbefalte at dere ringte oss dersom det oppsto flere tap. Den 29. mars etterlyste dere svar på søknad om skadefelling. Vi forsøkte å ringe dere for å drøfte saken den 31. mars. Da vi ikke fikk svar sendte vi SMS hvor vi skrev at skadefelling ikke var aktuelt uten nye, ferske tap til gaupe. Den 5. april sendte dere e-post hvor dere viser til flere forhold som dere mener at gir grunnlag for å iverksette skadefelling av gaupe.

Vedtak

Statsforvalteren avslår søknad om skadefelling av gaupe i Frostisen reinbeitedistrikt.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lovgrunnlag og kvote for betingende fellingstillatelser

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

«...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak»*

Miljødirektoratet ga i vedtak den 15. februar 2022 Statsforvalteren i Nordland myndighet til å iverksette betinget skadefelling av inntil tre gauper i perioden 16. februar – 31. mai 2022. Denne kvoten for betinget skadefelling er primært vedtatt for å begrense skade på tamrein. Det er så langt felt ei gaupe på denne kvoten.

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til gaupebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav g). Statsforvalteren viser til tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge. Vinteren 2020/2021 ble det beregnet at det var 10 familiegrupper i fylket, jf. NINA rapport 2011 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2021*. En av disse var registrert på Håfjellhalvøya innafor Frostisen reinbeitedistrikt. NINAs prognoser for antall familiegrupper før jakta i 2022 er for Nordland på 10,6 familiegrupper, med 42 % sannsynlighet for at gaupebestanden vil ligge under bestandsmålet (NINA Rapport 2011). I løpet av registreringssesongen i vinter er det påvist spor eller bilder av familiegrupper i Narvik (nord for Rombaken), Saltdal, Hemnes, Leirfjord, Vefsn, Grane og Bindal. Det er Rovdata som beregner antall familiegrupper av gaupe før jakt ut fra alle dokumenterte og antatt sikre observasjoner gjort under registreringssesongen basert på etablerte avstandsregler. Resultatene fra vinterens registreringer blir publisert i mai/juni.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke

registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Inneværende vinter er det per 5. april registrert fire døde gauper i Nordland, hvorav tre felt på kvotejakt i Narvik (nord for Rombaken), Hamarøy og Saltdal og en på skadefelling i Bindal. Siste registrerte døde gaupe innafor Frostisen reinbeitedistrikt er ei voksen hunngaue ble felt på skadefelling i Melkedalen i mars 2019.

På bakgrunn av kunnskap fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, NINA Rapport 2011, Rovbase og forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er godt nok til å fatte vedtak i saken. Vi anser kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes. Vi anser at vilkåret i naturmangfoldloven § 18 andre ledd om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, er oppfylt.

«Føre-var prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Søknaden

Frostisen reinbeitedistrikt viser til mye tap av gaupe den siste tiden og anmoder om at det iverksettes skadefelling for å minke på tapene. Dere ber også om at situasjonen må sees i sammenheng med at det er erklært beitekrise i distriktet. Dere viser til høy skadefrekvens av gaupe de siste årene, og at tap til gaupe er et vedvarende høyt problem for å kunne opprettholde normal drift, og for å kunne høyne distriktets kalveprosent. Dere viser også til dialog med småfeprodusenter i området som er bekymret for den forestående beitesesongen.

I e-post den 5. april lurer dere på hvor mange dyr som må være drept før skadefelling kan iverksettes. Dere viser til flere forhold som dere mener at gir grunnlag for å iverksette skadefelling av gaupe. Vi viser til e-posten i sin helhet.

Skadesituasjonen

På søknadstidspunktet den 15. mars var det inneværende vinter, siden 1. november 2021, meldt inn 13 kadaver av rein innenfor Frostisen reinbeitedistrikt. Seks av disse var påvist drept av gaupe, to var påvist skadet/drept av jerv, ett var påvist drept av ukjent fredet rovvilt og fire har ukjent/usikker dødsårsak. Fem av de påviste gaupetapene ble funnet i et nokså avgrenset område ved Vidrek/nord for Rånkeipen mens ett ble funnet sør for Melkedalen. Av gaupetapene ble ett funnet i slutten av januar, tre i februar og de to siste hhv. 5. og 12. mars.

Det er ikke registrert flere skader i reinbeitedistriktet etter 12. mars.

Statsforvalterens vurdering

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht. prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle område er vedtatt i forvaltningsplanen som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområde må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Statsforvalteren har vektlagt dette i vurdering av terskel for å iverksette skadefelling i området.

Vår myndighet til å kunne iverksette skadefelling på denne tiden av året er knyttet til at det kan oppstå tap i reindriften. Størsteparten av de registrerte gaupetapene er i et relativt avgrenset område. Etter det vi kjenner til går store deler av distriktets rein i det området, hvor dårlige beiter (erklært beitekrise) gjør at reinen går spredt i kupert skogsterreng.

Påviste gaupeskader i vinter har skjedd over en lengre tidsperiode og det er ikke avdekket noen økende frekvens i skadeomfang som kan anses som direkte akutt. Imidlertid vurderer vi at så lenge beiteforholdene gjør at reinen går spredt i skogene i området, er det et potensiale for ytterligere tap utover vinteren. I telefonsamtale med distriktsleder den 18. mars opplyste vi at vi vurderte det ikke var grunnlag for å iverksette skadefelling på det tidspunktet, men at vi ville følge situasjonen tett og gjøre nye, raske vurderinger dersom det oppsto ytterligere tap til gaupe. Det er ikke oppdaget nye tap siden 12. mars og vi avslår derfor søknaden.

Vi ønsker fortsatt å følge situasjonen og anbefaler at dere tar kontakt med oss dersom det oppstår nye tap til gaupe.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet

Postboks 5672 Sluppen

7485

TRONDHEIM